

УДК 351.72:614

Нікітенко Р.П., докторант спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»*(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)***ФРЕЙМВОРК ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ПРИЙНЯТТЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

У зарубіжних науково-прикладних джерелах все більшої популярності набуває підхід, заснований на використанні фреймворків у сфері охорони здоров'я. Це структурований підхід або набір методологічних принципів, що допомагає приймати обґрунтовані рішення, оптимізувати управління та покращувати результати роботи системи охорони здоров'я. Так, у зарубіжних дослідженнях зроблено наголос, що фреймворки, що використовуються для впровадження інновацій у сфері охорони здоров'я та мають цільовий контекст. Фреймворки, розроблені для конкретних інновацій, мають схожі структурні налаштування, орієнтацію на кінцевих користувачів і певний тип – описовий, директивний, пояснювальний або прогностичний. Втім, як правило, фреймворки, які ґрунтуються на описовому та пояснювальний типі, більш спрямовані на систематизацію процесів та інтерпретацію явищ. Дослідниками розроблено загальну рамку впровадження фреймворків (General Implementation Framework), яка включає: процес впровадження, який включає послідовність етапів; інновації в сфері охорони, що підлягають впровадженню; контекст впровадження; фактори впливу, стратегії та методи оцінки [4]. Запропонований концептуальний підхід є основою для подальших досліджень у сфері управління інноваціями в охороні здоров'я, а також для розробки більш ефективних підходів до оцінки та оптимізації процесів впровадження [4].

Система охорони здоров'я перебуває у стані динамічної трансформації, викликаній розвитком цифрових технологій, зростанням обсягу медичних даних та необхідністю оперативного ухвалення ефективних рішень. Штучний інтелект та обробка даних відкривають нові можливості для покращення державного управління у сфері охорони здоров'я, зокрема через удосконалення процесів аналізу даних, прогнозування захворювань, персоналізації лікування та оптимізації медичних ресурсів. Втім, зарубіжні дослідники акцентують увагу, що попри значний потенціал цих технологій, їхнє широкомасштабне впровадження стикається з низкою викликів, такими як: точність рішень, масштабованість, адаптивність до складних клінічних сценаріїв та нормативно-правові обмеження. З цієї позиції, вказано на синергетичному впливі цих двох складових у контексті прийняття рішень в сфері охорони здоров'я та запропоновано комплексну структуру підтримки прийняття рішень на основі передових алгоритмів [5].

Також йдеться про переваги застосування даного підходу при оптимізації управлінських рішень у державній політиці в сфері охорони здоров'я. Запропонована модель дозволяє: підвищити ефективність стратегічного планування шляхом аналізу великих обсягів медичних даних; оптимізувати розподіл медичних ресурсів, передбачаючи дефіцит обладнання та медикаментів; автоматизувати виявлення епідеміологічних загроз та прогнозувати розвиток інфекційних хвороб; підвищити рівень персоналізації медичних послуг через автоматизоване формування рекомендацій щодо лікування [5].

Організація MEDMEB (Meaningful impact on the healthcare landscape of Bangladesh), яка здійснює свою діяльність у Бангладеш, допомагає компаніям орієнтуватися в регуляторних вимогах, співпрацювати з урядом та брати участь у галузевих заходах. Фахівці MEDMEB зазначають, що інновації в охороні здоров'я виходять за межі впровадження нових технологій та характеризуються як безперервний процес,

спрямований на підвищення якості медичних послуг, ефективності управління та оптимізації витрат. Визначення чітких методологічних рамок інновацій є основою до стратегічного розвитку галузі, покращення операційних процесів та прийняття ефективних управлінських рішень. Інновації в охороні здоров'я не лише покращують догляд за пацієнтами, а й відіграють вирішальну роль у прийнятті управлінських рішень. Персоналізована медицина, цифрові платформи та мобільні додатки надають більш точні дані для стратегічного планування охорони здоров'я. Інструменти аналітики та віртуальні спільноти сприяють кращій взаємодії з пацієнтами та оптимізації ресурсів. Упровадження цих рішень підвищує ефективність системи, довіру до медичних послуг і дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, що сприяють сталому розвитку галузі [1].

Фреймворк для прийняття рішень щодо скринінгу раку лікарями в контексті державного управління має важливе значення для оптимізації медичних послуг і зменшення відмінностей у практиці. З точки зору управлінського аспекту, він допомагає впорядкувати процеси, забезпечуючи науково обґрунтовані стратегії та рекомендації, що покращують координацію між лікарями, медичними установами та державними органами. Це дозволяє формувати політики, які знижують бар'єри для доступу до скринінгу, покращують використання ресурсів і підвищують ефективність управлінських рішень у сфері охорони здоров'я. Роль фреймворку в контексті державного управління є ключовою для покращення ефективності прийняття рішень, особливо у сфері скринінгу раку. Модель, яка заснована на підході мотивованих дій, може впливати на формування політик, які оптимізують медичні процеси та полегшують доступ до скринінгу, особливо серед вразливих груп населення. Вона дозволяє урядовим органам визначати пріоритети для ресурсного забезпечення, моніторингу та забезпечення виконання настанов, підвищуючи таким чином якість медичних послуг і знижуючи рівень захворюваності та смертності [3].

Програма скринінгу та навігації раку молочної залози Мі-МАМО в Чикаго активно використовує фреймворк, заснований на партнерстві між медичними установами, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами. Цей фреймворк допомагає подолати бар'єри в доступі до медичних послуг для жінок із недостатніми ресурсами та підвищеним ризиком раку молочної залози, зокрема серед представників расових меншин. Завдяки цьому підходу досягнуто значного підвищення рівня скринінгу та покращення раннього виявлення раку, що є важливим кроком до зменшення расових і етнічних диспропорцій у сфері охорони здоров'я [2].

Державне управління відіграє важливу роль у впровадженні ціннісно-орієнтованої охорони здоров'я, оскільки воно визначає політики, фінансування та стандарти, які формують умови для надання медичних послуг. Через підтримку інтеграції фреймворків прийняття рішень, державні органи можуть забезпечити доступ до якісної медичної допомоги, заохочувати співпрацю між різними секторами і гарантувати, що витрати ефективно відповідають наданим результатам. Це створює основу для покращення здоров'я населення та оптимізації ресурсів у системі охорони здоров'я [6].

Отже, фреймворки у сфері охорони здоров'я стають важливими інструментами для покращення управлінських рішень і впровадження інновацій. Вони допомагають систематизувати процеси, оптимізувати використання медичних ресурсів і зменшувати відмінності у доступі до медичних послуг. Впровадження таких підходів дозволяє покращити ефективність скринінгу, персоналізацію лікування та знизити витрати в галузі. Державне управління відіграє ключову роль у забезпеченні умов для успішного застосування фреймворків через політики, фінансування та стандарти.

Перелік посилань

1. A Framework for Innovation in Healthcare. *MEDMEB (Meaningful impact on the*

healthcare landscape of Bangladesh). URL: <https://medmeh.org/a-framework-for-innovation-in-healthcare/>

2. Henderson, V., Tossas-Milligan, K., Martinez, E., Williams, B., Torres, P., Mannan, N., Green, L., Thompson, B., Winn, R., Watson, K.S. (2020). Implementation of an Integrated Framework for a Breast Cancer Screening and Navigation Program for Women From Underresourced Communities. *Cancer*. 126 (S10), P. 2481-2493. URL: <https://acsjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/cncr.32843>

3. Khoury, A.J., Hillhouse, J., Seidel, A. (2011). An innovative, systems-based conceptual framework of physician cancer screening decision-making. Conference: 139st APHA Annual Meeting and Exposition. URL: https://www.researchgate.net/publication/266906201_An_innovative_systems-based_conceptual_framework_of_physician_cancer_screening_decision-making

4. Moullin, J.C., Sabater-Hernández, D., Fernandez-Llimos, F. et al. (2015). A systematic review of implementation frameworks of innovations in healthcare and resulting generic implementation framework. *Health Research Policy and Systems*. 13 (16). URL: <https://health-policy-systems.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12961-015-0005-z#citeas>

5. Rawas, S., Tafran, C., AlSaeed, D., Al-Ghreimil, N. (2024). Transforming Healthcare: AI-NLP Fusion Framework for Precision Decision-Making and Personalized Care Optimization in the Era of IoMT. *Computers, Materials and Continua*. 81 (13). P. 4575-4601. DOI: <https://doi.org/10.32604/cmc.2024.055307>

6. Teisberg, E., Wallace, S, O'Hara, S. (2020). Defining and Implementing Value-Based Health Care: A Strategic Framework. *Academic Medicine*. 95 (5). P. 682-685. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7185050/>